

NORGES HØYESTERETT

Den 29. november 2021 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Normann, Noer og Falch i

HR-2021-2343-U, (sak nr. 21-143127SIV-HRET), sivil sak, krav om erstatning for sakskostnader:

A

B

(advokat Torstein Bø)

mot

Staten v/Domstoladministrasjonen

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder krav mot staten om erstatning for sakskostnader etter tvisteloven § 20-12.
- (2) A og B (kjøperne) kjøpte i 2012 en leilighet i Oslo kommune. Leiligheten var markedsført med innredet loft, men det viste seg senere at loftetasjen ikke var godkjent av kommunen for varig opphold. Kjøperne tok derfor ut stevning 28. februar 2019 mot selgernes forsikringsselskap, AmTrust International Underwriters Ltd («AmTrust»), med krav om prisavslag og erstatning.
- (3) Oslo tingrett avsa dom 18. oktober 2019 med slik slutning:
 - «1. AmTrust International Underwriters Ltd. dømmes til å betale kr 490 241 inkl. mva. i prisavslag til B og A, med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra 28. mai 2016 til betaling skjer.
 2. Saksomkostninger tilkjennes ikke.»
- (4) AmTrust aksepterte dommen, og utbetalte det tilkjente prisavslaget. Kjøperne anket imidlertid til lagmannsretten, ettersom de mente å ha krav på et høyere prisavslag. De nedla påstand om å bli tilkjent forsinkelsesrenter både på prisavslaget og sakskostnadskravet.
- (5) Borgarting lagmannsrett avsa 6. mai 2021 dom med slik slutning:
 - «1. AmTrust International Underwriters Ltd. betaler innen to uker fra dommens forkynnelse 1 400 070 – enmillionfirehundreogsyttitusen – kroner til B og A.

2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler AmTrust International Underwriters Ltd. til B og A 563 209 – femhundreogseksitretusentohundreogni – kroner innen to uker fra forkynnelse av dommen.
3. I sakskostnader for tingretten betaler AmTrust International Underwriters Ltd. til B og A 463 989 – firehundreogsekstitretusenihundreogåttini – kroner innen to uker fra forkynnelse av dommen.»

(6) I etterkant av dommen ble partene uenige om avgjørelsen også omfattet forsinkelsesrenter på erstatningssummen. Kjøperne krevde derfor retting av dommen, eventuelt tilleggsdom, og ba om at deres krav på forsinkelsesrenter måtte tas inn i slutningen.

(7) Borgarting lagmannsrett avsa 9. juli 2021 dom og beslutning. Kravet om retting/tilleggsdom knyttet til renter på sakskostnadskravet ble ikke tatt til følge, men det ble avsagt tilleggsdom om forsinkelsesrenter på hovedkravet. Avgjørelsen har slik slutning:

«BESLUTNING

Begjæring om retting og/eller tilleggsavgjørelse som i påstanden punkt 2 og 3 tas ikke til følge.

DOMSSLUTNING

1. AmTrust International Underwriters Ltd. betaler til B og A, innen to uker fra dommens forkynnelse, forsinkelsesrente på det beløp som ble tilkjent i Borgarting lagmannsretts dom 6. mai 2021 domsslutningen punkt 1 fra og med 30. mars 2019 og til betaling skjer.
2. Hver av partene bærer egne sakskostnader.»

(8) Lagmannsretten fant det klart at kjøperne hadde krav på forsinkelsesrenter på prisavslaget, men at rentene først startet å løpe 30. mars 2019 og ikke 28. mai 2016, som ankende parter hadde anført. For sakskostnadene viste lagmannsretten til at det ikke var nødvendig å ta med forsinkelsesrentene i slutningen for at disse skulle være omfattet av avgjørelsen, jf. tvangsfullbyrdelsesloven § 4-1 tredje ledd.

(9) *A og B* har for ankeutvalget satt fram krav mot staten om dekning av sakskostnadene som de har blitt påført ved å måtte be om tilleggsdom. De gjør i korthet gjeldende at det var grovt klanderverdig av lagmannsretten å ikke avsi dom for forsinkelsesrenter i hovedsaken, og viser til at de hadde lagt ned påstand om dette.

(10) De har for ankeutvalget lagt ned slik påstand:

- «1. Staten ved Domstoladministrasjonen betaler innen to uker fra forkynnelse kr 21 875 til B og A, tillagt forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.
2. B og A tilkjennes sakens omkostninger, herunder eventuelt rettsgebyr.»

(11) *Staten v/Domstoladministrasjonen* har tatt til motmæle, og mener at lagmannsretten ikke kan bebreides, ettersom partene ikke tok opp spørsmålet muntlig under ankeforhandlingen. Uansett er det ikke årsakssammenheng mellom den delen av kravet som gjelder forsinkelsesrenter på sakskostnadene og det anførte tapet. For det tilfellet at det er ansvarsgrunnlag, må det gjøres et skjønnsmessig fradrag i erstatningen for den delen av kravet som ikke førte frem.

- (12) Staten ved Domstoladministrasjonen har lagt ned slik påstand:
- «1. Staten ved Domstoladministrasjonen frifinnes.
 2. Subsidiært, B og A tilkjennes 15 000 kr i erstatning og sakskostnader med 13 281 kr inkludert mva.»
- (13) *Høyesteretts ankeutvalg* viser til at behandlingen av erstatningskrav etter tvisteloven § 20-12 skjer etter reglene for anke over kjennelser så langt de passer, jf. tvisteloven § 20-12 femte ledd. Den påståtte feilen har skjedd i lagmannsretten, og erstatningskravet skal da behandles i ankeinstansen, jf. fjerde ledd.
- (14) Etter tvisteloven § 20-12 kan en part som er påført sakskostnader på grunn av feil ved rettens behandling av saken, kreve tapet erstattet av staten dersom feilen
- «a) ubetinget skal tillegges virkning etter § 29-21 annet ledd bokstav b eller etter bokstav d fordi parten ikke var lovlig innkalt, eller
 - b) skyldes at retten er vesentlig å bebreide.»
- (15) Det er alternativet i bokstav b som er aktuelt i saken her. En forutsetning for statens ansvar etter dette alternativet er altså at domstolen er «*vesentlig å bebreide*». Det må derfor være tale om «*en kvalifisert feil fra rettens side*», jf. Rt-2013-1661 avsnitt 28.
- (16) Feilen besto her i at lagmannsretten i dommen ikke avgjorde kravet om forsinkelsesrenter på prisavslagskravet. Spørsmålet er ikke kommentert i domsgrunnene, og kravet er ikke nevnt i domsslutningen. Det oppsto dermed – i etterkant av dommen – uenighet om hva lagmannsretten hadde ment med domsslutningen, og om hvilket tidspunkt eventuelle forsinkelsesrenter skulle beregnes fra.
- (17) Påstanden som kjøperne la ned for lagmannsretten inneholdt krav om forsinkelsesrenter på prisavslaget. Det er videre på det rene at tingretten hadde tilkjent forsinkelsesrenter på det prisavslaget tingretten tilkjente. Utfallet av lagmannsrettens dom innebar at prisavslaget ble økt sammenlignet med det tingretten kom til, men altså uten at spørsmålet om forsinkelsesrenter ble adressert. Når det – som her – er lagt ned påstand om kravet og forsinkelsesrenter også ble tilkjent i tingretten, må det etter ankeutvalgets syn anses som en kvalifisert feil av lagmannsretten å la være å ta stilling til kravet. Det er derfor grunnlag for å pålegge staten ansvar etter tvisteloven § 20-12 første ledd bokstav b.
- (18) Det en part kan kreve erstattet etter tvisteloven § 20-12 første ledd, er sakskostnader som er påført «*på grunn av*» rettens behandling, jf. HR-2021-1467-U avsnitt 15. Det er altså bare økte sakskostnader som står i årsakssammenheng med feilen som skal erstattes.
- (19) I rettingsomgangen la kjøperne ned påstand ikke bare om tilleggsdom for forsinkelsesrenter på prisavslaget, men også om tilleggsdom for forsinkelsesrenter på de tilkjente sakskostnadene. Kjøperne fikk imidlertid ikke medhold i at det skulle av avsies dom for forsinkelsesrenter på sakskostnadene. Lagmannsretten viste til at etter

tvangsfullbyrdelsesloven § 4-1 tredje ledd, jf. andre ledd bokstav a, gir en avgjørelse om sakskostnader tvangsgrunnlag for forsinkelsesrenter, selv om domsslutningen ikke sier noe om dette.

- (20) Kjøperne har dermed ikke krav på erstatning fra staten for den delen av sakskostnadene i rettingsomgangen som knytter seg til kravet om å få fastsatt forsinkelsesrenter på sakskostnadene.
- (21) Samlet har kjøperne krevd erstatning med 21 875 kroner. Staten har foreslått at kravet av denne grunn skjønnsmessig nedjusteres til 15 000 kroner. Ankeutvalget slutter seg til dette.
- (22) Kjøperne har for ankeutvalget krevd forsinkelsesrenter på det beløpet som tilkjennes i erstatning. Et krav etter tvisteloven § 20-12 må anses som et erstatningskrav, jf. HR-2021-2184-U avsnitt 19. Også kravet på forsinkelsesrenter må da tas til følge.
- (23) Kjøperne har krevd 13 281 kroner inklusive merverdiavgift i sakskostnader for Høyesterett. Kravet tas til følge.
- (24) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

1. Staten ved Domstoladministrasjonen betaler 15 000 – femtusen – kroner til A og B i erstatning for sakskostnader pådratt i forbindelse med behandlingen av sak 19-188618ASD-BORG/02, med tillegg av forsinkelsesrenter fra forfall til betaling skjer. Oppfyllelsesfristen er 2 – to – uker.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler staten v/Domstoladministrasjonen A og B 13 281 – trettentusentohundreogåttien – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne kjennelsen.

Ragnhild Noer
(sign.)

Kristin Normann
(sign.)

Ingvald Falch
(sign.)